

Balanç de competències interpersonals i acadèmiques. Grau d'Infantil.

Facultat de Ciències de l'Educació

Versió 2.0

Maig de 2015

Aquest document ha estat elaborat per un grup de treball coordinat per Màrius Martínez Muñoz i Edelmira Badillo Jiménez.

Elaboració: Màrius Martínez Muñoz i Edelmira Badillo Jiménez (coords.), Sílvia Blanch, Maria Antònia Castell, Lurdes Martínez, Montserrat Prat, Eulàlia Pèrez, Anna Marbà Tallada, Digna Couso, Òscar Mas Torelló, Joan J. Martínez Valero, Marc Nicolich Salvat i Elena Sabaté Gómez.

Universitat Autònoma de Barcelona

Índex

Presentació	2
1. Introducció	3
2. Proposta de temporalització al llarg dels diferents cursos de la titulació	4
Les sortides professionals	5
Les sortides de les mencions	5
Balanç de competències	5
3. Les competències interpersonals i acadèmiques	6
4. Com fer el balanç de competències	8
5. Qüestionari d'autoavaluació de les competències interpersonals i acadèmiques	9
6. Referències bibliogràfiques	10

Presentació

De totes les il·lusions, la més perillosa consisteix en pensar que només existeix una única realitat.

P. Watzlawick

La formació universitària en el Grau d'Educació Infantil és una oportunitat per conèixer i contrastar coneixements teòrics i pràctics per poder ser i fer de mestre. Aquesta formació ha de poder oferir-vos, com a estudiants, unes bases teòriques i estratègies capaces de donar resposta a una societat en canvi continu. A més, el perfil dels mestres en educació infantil requereix haver desenvolupat tot un seguit de competències claus de caràcter personal i relacional que es van desenvolupant durant el grau però que sovint són difícils d'avaluar en la seva totalitat en el marc de les assignatures cursades.

Aquestes competències professionals són difícils d'entendre si no és en el context de les pràctiques; per això és important que, des de la coordinació, es planifiqui i s'acompanyi l'alumnat en el procés d'orientació professional durant tot el grau.

Aquest document que us presentem pretén ser una eina útil per prendre consciència, de manera autònoma però acompanyada, d'aquestes necessitats professionals que requereix l'educació infantil. Hi trobareu la planificació de l'orientació professional que us oferirem durant el grau i també un qüestionari que us permetrà prendre consciència i saber quin és el vostre punt de partida. El qüestionari us pot ser útil per avaluar i conèixer les pròpies competències i el seu desenvolupament durant el grau. En definitiva, us permetrà aturar-vos i pensar, identificar, revisar i planificar millores o reptes de futur en el vostre procés de formació amb la voluntat de millorar a partir d'objectius assolibles a curt i a llarg termini.

Sílvia Blanch- Coordinadora del Grau en Educació Infantil

Eulàlia Pérez- Coordinadora de pràctiques del Grau en Educació Infantil

1. Introducció

L'orientació de l'estudiant universitari del Grau d'Educació Infantil (GEI) en el context actual no pot ser només una xerrada informativa sobre les sortides professionals d'un mestre. Cal afrontar el futur professional com a graduats superiors amb un conjunt de competències sòlidament desenvolupades que permetin a la persona que es gradua encarar el seu futur professional de manera proactiva i decidida.

Un graduat universitari en general, i un d'educació en particular, ha de posseir dos tipus de competències:

Competències interpersonals i acadèmiques, que són les que permeten desenvolupar els estudis superiors de manera eficaç i també interactuar en un entorn comunicatiu de nivell superior.

Competències professionals, que caracteritzen, en aquest cas, els professionals de l'educació i de magisteri, però també capaciten per treballar en contextos socioeducatius més amplis.

Per això s'han dissenyat dues guies, de les quals aquesta n'és la primera, que pretenen orientar i afavorir el desenvolupament d'aquestes competències. En aquesta primera guia es proposa ajudar el futur graduat a fer el seu propi balanç de competències interpersonals i acadèmiques, mentre que la segona guia es focalitza en el balanç de les competències professionals.

2. Proposta de temporalització al llarg dels diferents cursos de la titulació

A continuació es descriu una proposta de temporalització d'un conjunt d'accions d'orientació acadèmica i professional en diferents moments de la titulació.

La primera acció proposada és el balanç de competències interpersonals i acadèmiques. Ubicat al segon semestre de primer curs dels estudis del GEI, pretén revisar, des d'una perspectiva de passat-present, l'itinerari acadèmic i les característiques personals en relació amb els estudis i amb un futur professional que cal començar a perfilar. Les competències acadèmiques poden ser objecte de millora al llarg dels semestres tercer, quart i cinquè mitjançant eventuais seminaris, pràctiques o activitats coordinades en algunes assignatures, i també poden donar lloc a estratègies del mateix estudiant per millorar aquelles que s'identifiquin com a més febles.

Al sisè semestre de la titulació es proposa realitzar el balanç de competències professionals, que pretén ser un balanç de present-futur en relació amb les competències professionals que s'han començat a desenvolupar durant el Grau. També es reprèn l'anàlisi feta al segon semestre.

Les altres accions d'orientació acadèmica i professional per afavorir el desenvolupament professional de l'estudiant de GEI són xerrades per conèixer les sortides professionals i les de les diferents mencions. Les accions d'orientació es distribueixen d'acord amb el següent cronograma i es detallen a continuació:

Curs	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig
1r	Acollida							Balanç compet. acad. - pers.	
2n							Sortides professionals		
3r						Balanç compet. prof.			
4t							Jornada		

Acollida

A l'inici del primer curs del grau, s'organitzen dues sessions d'acollida als estudiants en les quals es pretén conèixer les expectatives dels estudiants així com fomentar l'aprenentatge i la cohesió del grup. En aquesta acollida, s'informarà del funcionament del grau i alhora de les activitats d'orientació professional que se'ls oferirà.

Les sortides professionals

És una xerrada pensada per presentar la diversitat de possibilitats en relació amb la inserció laboral dels graduats en Educació Infantil. S'ubica al quart semestre per deixar temps d'exploració a l'estudiant molt abans d'acabar el Grau.

Balanç de competències

El balanç de competències és una pràctica essencialment autoreflexiva, guiada i pautaada per afavorir l'autoconeixement personal, acadèmic i professional. Permet identificar les fites en el propi itinerari, identificar les fortaleses i aquells aspectes que poden ser objecte de millora per tal d'encarar el projecte professional des d'una millor posició.

Jornada

Aquesta jornada pretén facilitar informació de caràcter pràctic a l'hora de buscar feina en acabar el grau i alhora apropar l'alumnat a graduats en Educació Infantil que estan treballant en diferents àmbits.

3. Les competències interpersonals i acadèmiques

Les competències interpersonals i acadèmiques són les que faciliten l'èxit en el context universitari i en contextos d'interacció social, però també professional, entre persones. Són les competències que permeten desenvolupar els estudis superiors de manera eficaç i també interactuar en un entorn comunicatiu de nivell superior.

En el context del GEI s'han identificat com a nuclears, partint de referents contrastats (Barceló i altres, 2012), les 10 següents competències:

I. Intrapersonals:

1. Gestionar les emocions en situacions acadèmiques i/o laborals.
2. Realitzar amb èxit, motivació i confiança el treball personal, tenint en compte el domini de les pròpies competències.

II. Interpersonals:

3. Participar activament en el treball d'equip, respectar les decisions col·lectives, cooperar i integrar-se dintre d'un grup de treball de manera receptiva i assertiva per aconseguir metes comunes.
4. Acceptar i considerar les crítiques constructives sobre la pròpia actuació (simulacions, seminaris, pràctiques externes...).

III. Comunicatives:

5. Comunicar-se oralment davant d'altres per expressar una idea, valorar-ne el resultat i construir propostes de millora.
6. Comunicar-se per escrit per exposar un contingut, valorar-ne el resultat i construir propostes de millora.

IV. D'organització:

7. Actuar de manera autònoma i proactiva posant en marxa accions per compte propi, sense necessitat de guiatge i assumint les responsabilitats derivades de les actuacions.
8. Realitzar, coordinar i prioritzar diferents tasques de manera que s'estableixin i es compleixin plans de treball.

V. De gestió del coneixement:

9. Implementar diverses estratègies per obtenir informació i comprendre la informació científica presentada en diferents formats.
10. Gestionar la informació per a la presa de decisions i analitzar de manera crítica el treball realitzat.

4. Com fer el balanç de competències

Per fer el balanç de competències et suggerim que recopilis evidències del teu passat proper (des que vas entrar a la universitat, i potser els dos anys anteriors) i que valoris quin nivell de capacitació tens en relació amb les competències esmentades anteriorment utilitzant el qüestionari que et proporcionem a l'annex 1.

Et recomanem que facis servir una escala de l'1 al 4, essent 1 l'absència o la màxima dificultat en aquella competència i el 4 el seu domini total. Intenta ser reflexiu i buscar les evidències que mostren el teu domini. La taula següent pot servir-te per fer la síntesi.

Com a segon exercici, et proposem que demanis a una persona de la teva confiança (company/a crític/a) que, de manera rigorosa, confirmi o proposi algun reajustament de les teves valoracions i així les validi. Quan ho hakis fet, seria bo comentar les discrepàncies. Cal que aquesta persona ompli la darrera columna del qüestionari que trobarà a l'annex 2.

5. Qüestionari d'autoavaluació de les competències interpersonals i acadèmiques

Com annexos trobaràs dues versions del qüestionari. El primer annex conté el qüestionari que has d'omplir tu. El segon annex conté la segona versió que haurà d'omplir la persona que hakis escollit (company/a crític/a).

6. Referències bibliogràfiques

- Barceló, M. L.; López, E.; Camilli, C. (2012). “Análisis de las competencias genéricas del docente de Educación Primaria. Estudio de caso”. Dins E. Nieto; A. I. Callejas; O. Jerez (coord.), *Las Competencias Básicas. Competencias profesionales del docente* (21-32). Ciudad Real: Imprenta provincial–Universidad de Castilla-La Mancha [ISBN: 978-84-694-3772-8].
- Rodríguez, M. LL. (Coord.) (2008). *Dels estudis universitaris al món del treball*. Barcelona: Universitat de Barcelona - UB.

Annex 1. QÜESTIONARI PER A L'ESTUDIANT			
Competència		Evidències	Valoració
INTRAPERSONALS	1. Gestionar les emocions en situacions acadèmiques i/o laborals.	• Reconec les meves emocions.	1 2 3 4
		• Sé expressar les meves emocions de manera assertiva.	1 2 3 4
		• Mantinc la calma davant d'una situació de conflicte o de confrontació d'idees.	1 2 3 4
		• Davant de situacions de conflicte o desacord sé canalitzar les emocions perquè no afectin o impedeixin realitzar la meva feina.	1 2 3 4
	2. Realitzar amb èxit i convenciment el propi treball personal, tenint en compte el domini de les pròpies competències.	• Sóc conscient dels meus punts forts.	1 2 3 4
		• Sé potenciar i millorar els meus punts forts.	1 2 3 4
		• Sóc conscient dels meus punts febles.	1 2 3 4
		• Sé minimitzar o compensar els meus punts febles.	1 2 3 4
INTERPERSONALS	3. Participar activament en el treball d'equip, respectant les decisions col·lectives, cooperant i integrant-se dintre d'un grup de treball de manera receptiva i assertiva per aconseguir metes comunes.	• Sé expressar les meves idees i opinions	1 2 3 4
		• Escolto i entenc les opinions o posicions dels altres.	1 2 3 4
		• Sé defensar les meves conviccions tot i ser flexible amb les idees dels altres pel bé comú.	1 2 3 4
		• Considero que les meves habilitats socials afavoreixen la relació amb altres.	1 2 3 4
4. Acceptar i considerar les crítiques constructives sobre la pròpia actuació.	• Tinc capacitat de fer autocrítica per ajudar-me a créixer com a persona i com a mestre/a.	1 2 3 4	
COMUNICATIVES	5. Comunicar-se amb d'altres per expressar un missatge i reajustar-la si cal.	• Se comunicar-me i expressar-me de forma no verbal (amb la mirada, el cos...).	1 2 3 4
		• Elaboro i argumento verbalment i de manera fonamentada la meva posició.	1 2 3 4
		• Davant de situacions inesperades o no planificades sóc capaç de construir un diàleg argumentat.	1 2 3 4
	6. Comunicar-se per escrit per exposar un contingut, valorar-ne el resultat i construir propostes de millora.	• Redacto les meves idees de manera cohesionada i coherent.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en català.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en castellà.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en anglès.	1 2 3 4
		• Reviso els meus textos individuals i grupals per millorar-los abans de lliurar-los o donar-los per acabats.	1 2 3 4

	Competència	Evidències	Valoració
D'ORGANITZACIÓ	7. Actuar de manera autònoma i proactiva posant en marxa accions per compte propi, sense necessitat de guiatge i assumint les responsabilitats derivades de les actuacions.	• Sóc capaç de planificar, desenvolupar i avaluar accions assumint les responsabilitats que se'n derivin	1 2 3 4
		• Sé gestionar el temps per fer el que em proposo i em comprometo.	1 2 3 4
		• Tinc capacitat per organitzar amb fonament els espais i, materials i persones.	1 2 3 4
	8. Realitzar, coordinar i prioritzar diferents tasques de manera que s'estableixin i es compleixin plans de treball.	• Tinc iniciativa per desenvolupar les tasques necessàries per portar a terme els meus objectius.	1 2 3 4
DE GESTIÓ DEL CONEIXEMENT	9. Implementar diverses estratègies per obtenir informació i comprendre la informació científica presentada en diferents formats.	• Sé obtenir informació i seleccionar-la.	1 2 3 4
		• Sóc capaç d'analitzar, d'interpretar i comprendre la informació seleccionada.	1 2 3 4
		• Sé extreure les idees fonamentals.	1 2 3 4
		• Sé utilitzar les idees extretes de manera creativa.	1 2 3 4
		• Sé compartir la informació per construir coneixement compartit	1 2 3 4
	10. Gestionar la informació per a la presa de decisions i analitzar de manera crítica el treball realitzat.	• Sóc capaç de prendre decisions a partir de la informació recollida.	1 2 3 4
		• Avaluo críticament el meu propi treball i faig propostes de millora.	1 2 3 4

Annex 2. QÜESTIONARI PER AL COMPANY/A CRÍTIC/A			
Competència	Evidències	Valoració	
INTRAPERSONALS	1. Gestionar les emocions en situacions acadèmiques i/o laborals.	• Reconec les meves emocions.	1 2 3 4
		• Sé expressar les meves emocions de manera assertiva.	1 2 3 4
		• Mantinc la calma davant d'una situació de conflicte o de confrontació d'idees.	1 2 3 4
		• Davant de situacions de conflicte o desacord sé canalitzar les emocions perquè no afectin o impedeixin realitzar la meva feina.	1 2 3 4
	2. Realitzar amb èxit i convenciment el propi treball personal, tenint en compte el domini de les pròpies competències.	• Sóc conscient dels meus punts forts.	1 2 3 4
		• Sé potenciar i millorar els meus punts forts.	1 2 3 4
• Sóc conscient dels meus punts febles.		1 2 3 4	
• Sé minimitzar o compensar els meus punts febles.		1 2 3 4	
INTERPERSONALS	3. Participar activament en el treball d'equip, respectant les decisions col·lectives, cooperant i integrant-se dintre d'un grup de treball de manera receptiva i assertiva per aconseguir metes comunes.	• Sé expressar les meves idees i opinions	1 2 3 4
		• Escolto i entenc les opinions o posicions dels altres.	1 2 3 4
		• Sé defensar les meves conviccions tot i ser flexible amb les idees dels altres pel bé comú.	1 2 3 4
		• Considero que les meves habilitats socials afavoreixen la relació amb altres.	1 2 3 4
4. Acceptar i considerar les crítiques constructives sobre la pròpia actuació.	• Tinc capacitat de fer autocrítica per ajudar-me a créixer com a persona i com a mestre/a.	1 2 3 4	
COMUNICATIVES	5. Comunicar-se amb d'altres per expressar un missatge i reajustar-la si cal.	• Se comunicar-me i expressar-me de forma no verbal (amb la mirada, el cos...).	1 2 3 4
		• Elaboro i argumento verbalment i de manera fonamentada la meva posició.	1 2 3 4
		• Davant de situacions inesperades o no planificades sóc capaç de construir un diàleg argumentat.	1 2 3 4
	6. Comunicar-se per escrit per exposar un contingut, valorar-ne el resultat i construir propostes de millora.	• Redacto les meves idees de manera cohesionada i coherent.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en català.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en castellà.	1 2 3 4
		• Escric sense errors gramaticals, sintàctics i ortogràfics en anglès.	1 2 3 4
		• Reviso els meus textos individuals i grupals per millorar-los abans de lliurar-los o donar-los per acabats.	1 2 3 4

Competència		Evidències	Valoració
D'ORGANITZACIÓ	7. Actuar de manera autònoma i proactiva posant en marxa accions per compte propi, sense necessitat de guiatge i assumint les responsabilitats derivades de les actuacions.	• Sóc capaç de planificar, desenvolupar i avaluar accions assumint les responsabilitats que se'n derivin	1 2 3 4
		• Sé gestionar el temps per fer el que em proposo i em comprometo.	1 2 3 4
		• Tinc capacitat per organitzar amb fonament els espais i materials i persones.	1 2 3 4
	8. Realitzar, coordinar i prioritzar diferents tasques de manera que s'estableixin i es compleixin plans de treball.	• Tinc iniciativa per desenvolupar les tasques necessàries per portar a terme els meus objectius.	1 2 3 4
DE GESTIÓ DEL CONEIXEMENT	9. Implementar diverses estratègies per obtenir informació i comprendre la informació científica presentada en diferents formats.	• Sé obtenir informació i seleccionar-la.	1 2 3 4
		• Sóc capaç d'analitzar, d'interpretar i comprendre la informació seleccionada.	1 2 3 4
		• Sé extreure les idees fonamentals.	1 2 3 4
		• Sé utilitzar les idees extretes de manera creativa.	1 2 3 4
		• Sé compartir la informació per construir coneixement compartit	1 2 3 4
	10. Gestionar la informació per a la presa de decisions i analitzar de manera crítica el treball realitzat.	• Sóc capaç de prendre decisions a partir de la informació recollida.	1 2 3 4
		• Avaluo críticament el meu propi treball i faig propostes de millora.	1 2 3 4